

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. Vlt. Probatur nostra conclusio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

ad illas; ideo enim cognitio illa præcendens dicitur cognitio entis sine differentiis; ergo talis cognitio nullo modo terminatur ad differentias, nec respicit illas; ergo solum respicit rationem entis, quæ præcenditur, & cognoscitur sine differentiis; sed tam ens primum est, & per se, quod præcenditur ab accidente, quam quod præcenditur à substantia, quia vnum, & idem ens est sine vlla inæqualitate in ipso ente: ergo talis præcisio ex parte sua & formalissime quatenus cognitio & ex parte entis tam æqualiter respicit ens præcisum ab accidente, quam quod præcenditur à substantia, & tam per se præcenditur vnum, ac aliud, quia proprie non est vnum, & aliud, sed vnum solum, ad quod formalissime essentialiter, & per se terminatur conceptus ille præcendens: ergo maxima differentia est, quæ reperitur inter respectum conceptus præcendens ens ab accidente, & substantia, ac inter respectum materiæ primæ respicientis formam substantialem, & accidentalem, ac proinde exemplum adversariorum non faret illis, sed potius labefactat eorum opinionem.

Secundo si in vestra sententia ordo materiæ primæ ad formam substantialem, & accidentalem est essentialis, ut vos supponitis, non erit plures, sed vnus, quia in vna essentia solum vnus ordo transcendentalis datur; ille ordo ex eo quod maxime vnus est physice maxime vnivocus erit physice etiam si termini dicant analogiam physicam; ergo similiter respectus entis, seu communicabilitas eius, quia vnica est in ente metaphysice concepta, maxime vnivoca erit respectu accidentis, & substantiæ; etiam si accidens, & substantia ratione propriam differentiarum habeant analogiam physicam; ergo vestrum exemplum pro nobis est, & contra vos.

59 Ultimo sic labefactio sententiam adversariorum, quia omnis motus non sumit suam speciem, & essentiam, non à termino à quo, sed à termino ad quem, unde productio non sumit esse à non esse termini, sed potius à facto esse termini per ipsam; sed conceptus ille præcendens ens ab accidente, & substantia habet pro termino à quo accidens, & substantiam, & differentias eorum, quia ab ipsis separat rationem entis; unde sunt termini à quibus separatur ens, & habet pro termino ad quem ipsum ens separatum, in quo nulla est inæqualitas, etiam si detur inæqualitas in accidente, & substantia: ergo talis conceptus nullam habet in se inæqualitatem respectu entis præcisi, & quatenus præcendit ipsum; unde nulla dabitur differentia in illo conceptu præcendente formalitatem per se, & per accidens, primario & secundario, siquidem in ipso termino ad quem præcisionis à quo sumit esse suum præcisio nulla datur differentia, & inæqualitas rationum formalium per se, & per accidens, secundario & primario, cum ipsa ratio entis, quæ est terminus ad quem solum sit per se, & primario ratio entis, & nullam habeat rationem per accidens, & secundariam.

60 Deinde, quia ab illo sumit suum esse conceptus formalis, quod fuerit obiectum per se representatum in illo; sed accidens, & substantia, & differentia eorum nullo modo representantur in illa cognitione ut obiectum, sed solum representantur per se ratio entis, quæ est vna, & æqualis; ergo ab illa ratione entis, quæ est vna vniformis sine differentiis, debet sumi vnitas, æqualitas, & vniformitas conceptus præcendens, & non ab inæqualitate accidentis, & substantiæ, quia hæc non

sunt obiectum formale illius: ergo si ratio entis nullo modo est per accidens, sed per se in se concepta, ratio præcendens dicitur solum præcendens per se, & non per accidens; sed ipsam rationem entis præcendit ab accidente, & substantia; ergo nullo modo potest dici quod rationem entis præcendat ab accidente per accidens, & à substantia per se, ab vno primario, & ab altero secundario, ac tandem cum inæqualitate respectu ipsorum; ut videre est in conceptu præcendente animal, qui nullam dicit inæqualitatem, quia in ipso animali præcisio non reperitur illa, licet reperitur inæqualitas inter differentias, à quibus præcenditur quia eo modo est conceptus formalis præcendens, ac est obiectum præcisum; sed in ente quod est obiectum præcisum per conceptum formalem nulla datur diversitas rationum per se & per accidens, secundariæ & primariæ, etiam si dentur illæ rationes in accidente, & substantia, & ex parte differentiarum, à quibus præcenditur; ergo in conceptu formali nulla dabitur inæqualitas supradicta, neque denominabitur per se, & per accidens præcendens, sed potius vocabitur vere, & proprie per se præcendens rationem entis, quia talis ratio præcisa est per se, & formalissima ratio essendi.

SVBSECTIO VLTIMA.

Probatnr nostra conclusio.

Ratio entis per vos est omnino præcendibilis à suis inferioribus; tunc sic præcendens ab accidente rationem entis, & etiam à substantia rationem entis, & quæro de his rationibus entis præcis à substantia, & accidente, an sint omnino similes inter se, vel non? si negativam partem elegeris, iam non erunt simpliciter præcisæ, quia illæ duæ rationes entis ex nulla alia parte possunt deficere à perfecta similitudine & unitate, nisi quia includunt aliquid de illo, ratione cuius inter se dissimulantur; quidquid autem illud sit, necessario erunt differentia, ratione quarum res dissimiles constituuntur; unde includunt sua inferiora, & sic non erunt præcisæ ab illis; si elegeris partem affirmativam: tunc sic, de ratione præcisæ à substantia est verum dicere quod sit ens; quæro igitur, quomodo ens prædicetur de his duabus rationibus præcis, an analogice, an vnivocè; non primum, quia illæ duæ rationes præcisæ habent omnem convenientiam, & similitudinem, quæ potest excogitari inter ipsas sine vlla dissimilitudine, & differentia; sed ratio, quæ prædicatur de duabus omnino similibus sine vlla dissimilitudine, prædicatur vnivocè de illis, & non analogice, ut videre est in aqua ut sic, quæ prædicatur vnivocè de hac, & illa aqua, quia sunt omnino similes sine dissimilitudine; & materia prima ut sic sublunaris prædicatur vnivocè de his materiis, quia sunt omnino similes sine vlla dissimilitudine; sed ens, quod præcenditur à substantia ex eo quod est simpliciter ens, & ens quod præcenditur ab accidente, quia similiter est absolute, ac simpliciter ens, sunt omnino similia: ergo vnivocè prædicatur ens de ente præcisæ ab accidente, & de ente præcisæ à substantia; ergo de primo ad ultimum etiam prædicabitur vnivocè de ipsa substantia, & accidente; probatur hæc consequentia, quia tota ratio, quare substantia prædicatur vnivocè

Quaest. II. Vtrum si ens simpliciter, &c. 163

voce de homine, & equo est quia vni voce praedicatur de animali, quod vni voce praedicatur de homine, & equo. Item animal praedicatur vni voce de leone, & elephante, quia vni voce praedicatur de animali praefixo ab elephante, & de animali praefixo a leone; sed ens dicitur vni voce per se de illis entibus praefixis a substantia, & ab accidenti: ergo de primo ad vltimum etiam praedicabitur vni voce de accidenti ipso, & de substantia.

62 Etiam, quia tota ratio vniocationis illarum rationum praefisarum erat omnimoda similitudo in ratione entis; ex eo quod erant vnum in ente vt sic, ex eo, quod ens, vt sic, in quo conveniunt, est vnum, sine vlla divisione, & distinctione; sed ista unitas, & omnimoda similitudo non destruitur per rationes particulares substantiae, & accidentis: ergo quamvis ista cum illis coniungantur, adhuc perseverabit vniocatio entis; minor probatur, quia in ratione entis non ingrediuntur istae rationes particulares: ergo destruere non poterunt omnimodam similitudinem, quae illis reperitur; haec enim est ratio, quare rationale identificatum cum animali, & irrationale identificatum cum eodem non destruit vniocationem, quam dicunt hoc, & illud animal in ratione animalis, vt sic.

63 Sed supponamus differentias accidentis, & substantiae vritas entis vt sic dividere ipsum, & tollere unitatem simpliciter illius, & ideo dicantur differentiae dividentes, nihilominus tamen quando ratio entis est simpliciter praefixa ab illis, non potest amittere suam unitatem simpliciter, & vniocationem, quia sicut affirmatio est causa affirmationis; ita negatio est causa negationis; sed affirmatio coniunctionis differentiarum cum ratione entis est causa affirmative dividendi & tollendi unitatem illius: ergo negatio talis coniunctionis erit etiam causa negationis talis divisionis, & destructionis vniocationis entis.

Dices, ideo ens non esse vniocum, quia ex natura sua postulat descendere prius ad substantiam, quam ad accidens, & ad substantiam per se, ad accidens vero per habitudinem ad illam.

64 Sed; vel per *ly prius*, intelligis prioritatem rationis, & haec non est ad rem in modo est sermo de ratione entis obiectiva, & propterea est in se ens; vel per *ly prius*, intelligis prioritatem realem, temporis scilicet & naturae; & haec etiam non habet locum, siquidem ista prioritas realis convenit etiam vni homini respectu alterius, & causae vni voce respectu effectus vni voci, & non tollit vniocationem in ratione hominis, etiamque competit enti partiali, non autem nominali, de quo hic est sermo, vel per *ly prius*, intelligis prioritatem secundum perfectionem, & excellentiam ex parte inferiorum ratione differentiarum, & ista prioritas non tollit vniocationem, in hoc enim sensu etiam potest dici, animal prius descendere ad hominem, quam ad cetera animalia; at tamen si sumatur prioritas perfectionis ex parte superioris in se ipso, sine dubio si haec detur in aliqua ratione superiori, tollit vniocationem; sed in nostro casu nulla datur prioritas, & posterioritas in ipso ente praefixo ex parte sui, quia in illo ente vt sic non datur minor & maior perfectio, ex eo quod sit vna, & indivisibilis ratio entis, vt latissime

supra demonstratum manet: ergo nullo modo potest in hoc sensu dici, ens descendere prius ad substantiam, quam ad accidens; unde solutio nihil continet novitatis quod non sit iam oppugnatum supra; sicut nullius momenti est alia solutio affirmantium ens ideo non esse vniocum, quia ad substantiam descendit propter se, ad accidens vero propter habitudinem ad substantiam; hoc autem, ni fallor, tantum est aerem sermonibus verberare, & nullo modo difficultati satisfacere, nam dicere ens ad substantiam descendere propter se, & per se, idem est, ac dicere, ens vt constituat substantiam contrahi a substantia per modum perfectitatis ad constituendam quandam speciem entis, quae est finis accidentium, ac proinde per se, & propter se est amabilis, & dicere ens descendere ad accidens per habitudinem ad substantiam, idem est, ac affirmare, quod ens vt constituat accidens, contrahitur ad hoc per differentiam in alietatis, nam habitudo ad substantiam est habitudo formae ad subiectum, quae habitudines ex parte differentiarum se habent, ac proinde non tollunt vniocationem ex parte superioris, hoc est igitur quod a te quaerimus, cur ens non dicatur vni voce de ente per se & de ente in alio; cum haec duo inter se in ratione obiectiva entis nullo modo differentes vi enim definitionis vniocatorum quid amplius requiritur, quam habere nomen commune, & quod ratio significata per tale nomen sit omnino eadem sine diversitate ex parte illius; si igitur ens per se, quod est substantia, & ens in alio, quod est accidens, habent nomen commune entis, & ratio significata per tale nomen est omnino eadem; & vna simpliciter sine vlla diversitate ex parte sui, quia est simpliciter praefixa ab omni differentia causante diversitatem; cur non erunt vniocata respectu entis, & ens non erit perfecte vniocum respectu illorum? Requiritur autem plusquam hoc ad naturam vniocorum, est illorum definitionem e medio tollere, & aliam pro libito componere, sicque posset aliquis dicere, animal non esse vniocum respectu hominis, & leonis, quia in homine animal elevatur ad gradum valde superiorem, scilicet intellectivum, esseque de ratione vniocorum, vt sint intra eundem gradum perfectionis, & sit sexcenta alia; quod nullo modo admitti debet a viro docto.

Tandem quia ens abstrahit a substantia, & accidenti: ergo abstrahit ab ente per se, & ab ente in alio: ergo ex parte sua nec est ens per se, nec ens in alio; sed potius vna simplicissima ratio entis; unde ex parte sui non descendit ad substantiam, vt ens per se & ad accidens, vt ens per habitudinem, alias ens, vt descendit ad substantiam, esset substantia, & vt descendit ad accidens, esset accidens, quare ens vt sic non descenderet ad substantiam, sed potius substantia ad substantiam, & accidens ad accidens; ac proinde idem ad idem, quod est omnino ridiculum; nam sicut idem non est superius respectu sui ipsius, ita non potest descendere ad se ipsum, quia descensus est ab inferiori ad superius, sicut ascensus e contra est ab inferiori ad superius.

SECTIO